

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 30 вересня 2024

Львів

№ 63/108-рп/к

Справа № 63/7-03-92-2024

Про початок розгляду справи
про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання відділу досліджень і розслідувань в Волинській області Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 26.09.2024 № 63-03/262-П та відповідні матеріали,

ВСТАНОВИЛА:

Відділом досліджень і розслідувань в Волинській області Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) відповідно до завдань, визначених законом України «Про Антимонопольний комітет України» з метою здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, проведено дослідження щодо дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції Ківерцівською міською радою при прийнятті рішень щодо встановлення місцевих податків і зборів, зокрема ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки та земельного податку та встановлено наступне.

1. ОСОБА, ЩОДО ДІЙ ЯКОЇ ПРОВЕДЕНО ДОСЛІДЖЕННЯ

- (1) Ківерцівська міська рада, («Інформація, доступ до якої обмежено»).
- (2) Згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, Ківерцівська міська рада, є юридичною особою із організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування. Основним видом економічної діяльності якої є – («Інформація, доступ до якої обмежено»).

- (3) Згідно із частиною першою статті 6 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі – Закон), первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є територіальна громада села, селища, міста.
- (4) Відповідно до частини другої статті 6 Закону, територіальні громади в порядку, встановленому законом, можуть об'єднуватися в одну сільську, селищну, міську територіальну громаду, утворювати єдині органи місцевого самоврядування та обирати відповідно сільського, селищного, міського голову.
- (5) Відповідно до частини першої статті 10 Закону, сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.
- (6) Згідно із частиною п'ятою статті 16 Закону, від імені та в інтересах територіальних громад права суб'єкта комунальної власності здійснюють відповідні ради.
- (7) Ківерцівська міська територіальна громада утворена у 2020 році, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України № 708-р від 12 червня 2020 року «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Волинської області».
- (8) До Ківерцівської міської територіальної громади входять: Ківерцівська, Журавичівська, Завітненська, Озерська, Омельненська, Сокиричівська, Суська та Тростянецька територіальні громади.
- (9) Таким чином, Ківерцівська міська рада є органом місцевого самоврядування, що представляє Ківерцівську міську територіальну громаду у Волинській області з адміністративним центром у м. Ківерці, здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, а також здійснює права суб'єкта комунальної власності.
- (10) Як орган місцевого самоврядування, Ківерцівська міська рада, є суб'єктом відносин, що регулюються законодавством про захист економічної конкуренції.

2. НОРМАТИВНО – ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (11) Частиною другою статті 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (12) Повноваження органів місцевого самоврядування та виконавчих органів рад визначено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».
- (13) Частиною третьою статті 24 Закону, передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими

актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.

- (14) Відповідно до пункту 24 частини першої статті 26 Закону, виключною компетенцією сільських, селищних, міських рад є, зокрема, питання щодо встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України (далі – ПКУ).
- (15) Також статтею 69 Закону передбачено, що органи місцевого самоврядування відповідно до ПКУ встановлюють місцеві податки і збори. Місцеві податки і збори зараховуються до відповідних місцевих бюджетів у порядку, встановленому Бюджетним кодексом України з урахуванням особливостей, визначених ПКУ.
- (16) Податкове законодавство України ґрунтується, зокрема, на таких принципах:
 - рівності усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації - забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу;
 - нейтральності оподаткування - установа податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків.
- (17) Згідно зі статтею 10 ПКУ України до місцевих податків належить, зокрема, податок на майно, який відповідно до статті 265 ПКУ складається з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортного податку та плати за землю.
- (18) Згідно з пунктом 12.3 статті 12 ПКУ, сільські, селищні, міські ради в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків та зборів та податкових пільг зі сплати місцевих податків і зборів та податкових пільг зі сплати місцевих податків і зборів до 15 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування встановлених місцевих податків та/або зборів, та про внесення змін до таких рішень.
- (19) Не дозволяється сільським, селищним, міським радам встановлювати індивідуальні пільгові ставки місцевих податків та зборів для окремих юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців і фізичних осіб або звільняти їх від сплати таких податків та зборів (підпункт 12.3.7 пункту 12.3 статті 12 ПКУ).
- (20) Відповідно до статті 15 ПКУ, платниками податків визнаються фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування згідно з цим Кодексом або податковими законами, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів згідно з ПКУ.
- (21) Згідно зі статтею 206 Земельного кодексу України, використання землі в Україні є платним. Об'єктом плати за землю є земельна ділянка.
- (22) Верховна Рада Автономної Республіки Крим та органи місцевого самоврядування встановлюють ставки плати за землю та пільги щодо земельного податку, що сплачується на відповідній території, як передбачено пунктом 284.1 статті 284 ПКУ.

- (23) Платою за землю визначено обов'язковий платіж у складі податку на майно, що справляється у формі земельного податку або орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності (підпункт 14.1.147 пункту 14.1 статті 14 ПКУ).
- (24) Відповідно до статті 269 ПКУ платниками плати за землю є:
- платники земельного податку - власники земельних ділянок, земельних часток (паїв); землекористувачі, яким відповідно до закону надані у користування земельні ділянки державної та комунальної власності на правах постійного користування;
 - платники орендної плати - землекористувачі (орендарі) земельних ділянок державної та комунальної власності на умовах оренди.
- (25) Податковим кодексом України визначено певні межі встановлення розміру ставки плати за землю.
- (26) Статтею 274 ПКУ визначено, що ставка податку за земельні ділянки, у тому числі право на які фізичні особи мають як власники земельних часток (паїв), нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі не більше 3 відсотків від їх нормативної грошової оцінки, для земель загального користування - не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, для сільськогосподарських угідь – не менше 0,3 відсотка та не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для лісових земель - не більше 0,1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки.
- (27) Ставка податку встановлюється у розмірі не більше 12 відсотків від їх нормативної грошової оцінки за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форми власності).
- (28) В статті 277 ПКУ визначено, що ставка податку за земельні ділянки, у тому числі право на які фізичні особи мають як власники земельних часток (паїв), нормативну грошову оцінку яких не проведено, розташовані за межами населених пунктів або в межах населених пунктів, встановлюється у розмірі не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області, для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області, а для лісових земель - не більше 0,1 відсотка від нормативної грошової оцінки площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області.
- (29) Статтею 50 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ) регламентовано право фізичної особи на здійснення підприємницької діяльності, положеннями якої визначено, що право на здійснення підприємницької діяльності, яку не заборонено законом, має фізична особа з повною цивільною дієздатністю.
- (30) Згідно зі статтею 51 ЦКУ, до підприємницької діяльності фізичних осіб застосовуються нормативно-правові акти, що регулюють підприємницьку діяльність юридичних осіб, якщо інше не встановлено законом або не впливає із суті відносин.
- (31) Законодавство передбачає здійснення фізичною особою господарської діяльності як самозайнятою особою: фізичною особою - підприємцем або особою, яка провадить незалежну професійну діяльність (за умови, що така особа не є працівником або фізичною особою - підприємцем та використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб).

- (32) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зокрема, суб'єктом господарювання є юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою.
- (33) Отже, фізичні особи при здійсненні господарської діяльності, так само, як і юридичні особи, мають право наймати працівників, зобов'язані у передбачених законом випадках одержати ліцензію на здійснення певних видів діяльності, сплачувати податки та інші обов'язкові платежі, вести облік результатів своєї підприємницької діяльності тощо.
- (34) На відміну від юридичних осіб фізичні особи - підприємці діють без установчих документів та обов'язкового формування статутного капіталу. Фізична особа, що здійснює господарську діяльність, є одночасно і власником бізнесу, і органом управління ним, а також може здійснювати підприємницьку діяльність без залучення найманої праці.
- (35) З огляду на вищевикладене, фізичні особи - підприємці прирівняні до юридичних осіб та охоплюються спільним поняттям «суб'єкт господарювання» та є конкурентами (учасниками) на певному ринку. Вони наділені таким же обсягом цивільних прав та обов'язків, що їх мають юридичні особи при здійсненні своєї підприємницької діяльності.

2.1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЩОДО ВСТАНОВЛЕННЯ СТАВОК ЗІ СПЛАТИ ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ

- (36) Земельні відносини, які виникають під час забезпечення права на землю громадян, юридичних осіб, територіальних громад та держави регулюються Земельним кодексом України (далі – ЗКУ), ПКУ, Законом України «Про землеустрій», Законом України «Про оренду землі» та іншими нормативно – правовими документами у цій сфері.
- (37) Згідно зі статтею 206 ЗКУ, використання землі в Україні, є платним. Об'єктом плати за землю є земельна ділянка. Плата за землю справляється відповідно до закону.
- (38) Відповідно до пункту 35 частини першої статті 26 Закону виключною компетенцією сільських, селищних та міських рад, є затвердження ставок земельного податку відповідно до ПКУ.
- (39) Платою за землю визначено обов'язковий платіж у складі податку на майно, що справляється у формі земельного податку або орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності (підпункт 14.1.147 пункту 14.1 статті 14 ПКУ).
- (40) Відповідно до статті 269 ПКУ платниками плати за землю є:
- платники земельного податку - власники земельних ділянок, земельних часток (паїв); землекористувачі, яким відповідно до закону надані у користування земельні ділянки державної та комунальної власності на правах постійного користування;
 - платники орендної плати - землекористувачі (орендарі) земельних ділянок державної та комунальної власності на умовах оренди.

- (41) ПКУ визначено певні межі встановлення розміру ставки плати за землю.
- (42) Статтею 274 ПКУ зазначено, що ставка податку за земельні ділянки, у тому числі право, на які фізичні особи мають як власники земельних часток (паїв), нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі не більше 3 відсотків від їх нормативної грошової оцінки, для земель загального користування - не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для лісових земель - не більше 0,1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки.
- (43) Ставка податку встановлюється у розмірі не більше 12 відсотків від їх нормативної грошової оцінки за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форми власності).
- (44) В статті 277 ПКУ зазначено, що ставка податку за земельні ділянки, у тому числі право на які фізичні особи мають як власники земельних часток (паїв), нормативну грошову оцінку яких не проведено, розташовані за межами населених пунктів або в межах населених пунктів, встановлюється у розмірі не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області, для сільськогосподарських угідь - не менше 0,3 відсотка та не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області, а для лісових земель - не більше 0,1 відсотка від нормативної грошової оцінки площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області.
- (45) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про оцінку земель» грошова оцінка земельних ділянок залежно від призначення та порядку проведення може бути нормативною і експертною. В той же час, нормативна грошова оцінка земельних ділянок використовується, зокрема для визначення розміру земельного податку.
- (46) Верховна Рада Автономної Республіки Крим та органи місцевого самоврядування встановлюють ставки плати за землю та пільги щодо земельного податку, що сплачується на відповідній території, як передбачено пунктом 284.1 статті 284 ПКУ.

3. ОБСТАВИНИ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- (47) В ході дослідження дотримання Ківерцівською міською радою вимог законодавства про захист економічної конкуренції при прийнятті рішень щодо встановлення місцевих податків і зборів, зокрема земельного податку, Відділенням на офіційному сайті Ківерцівської міської ради (<https://www.kivrada.gov.ua/>) виявлено, що згідно з рішенням від 23.06 2021 № 10/14 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку» (далі – Рішення № 10/14) Ківерцівською міською радою встановлено ставки земельного податку на території Ківерцівської територіальної громади.
- (48) Рішення № 10/14 набрало чинності з 01.01.2022 року і є діючим станом на 25.09.2024, так як відповідно до інформації, розміщеної на офіційному сайті Ківерцівської міської ради (<https://www.kivrada.gov.ua/>), зміни в зазначене рішення не вносились, нові рішення, якими б встановлювались ставки та пільги із сплати земельного податку, не приймались.

3.1. ВСТАНОВЛЕННЯ ОЗНАК ПОРУШЕННЯ У ВИГЛЯДІ АНТИКОНКУРЕНТНИХ ДІЙ ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ПРИ ВСТАНОВЛЕННІ СТАВОК ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ

- (49) За результатом аналізу Рішення № 10/14, з'ясовано, що Ківерцівською міською радою по кодах 01.01-01.08,01.11–01.14 для фізичних та юридичних осіб встановлені різні ставки земельного податку (% нормативної грошової оцінки) на землі сільськогосподарського призначення, нормативну грошову оцінку яких проведено та нормативну грошову оцінку яких не проведено на однакові види цільового призначення земель (інформація наведена у Таблиці 1).

Таблиця 1

Вид цільового призначення земель		Ставки податку (% нормативної грошової оцінки)			
Код	Найменування	За земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місця знаходження)		За земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких не проведено	
		для юридичних осіб	для фізичних осіб	для юридичних осіб	для фізичних осіб
01	Землі сільськогосподарського призначення				
01.01	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	1,000	0,900	5,000	0,500
01.02	Для ведення фермерського господарства	1,000	0,900	5,000	0,500
01.03	Для ведення особистого селянського господарства	1,000	0,900	5,000	0,500
01.04	Для введення підсобного сільського господарства	1,000	0,900	5,000	0,500
01.05	Для індивідуального садівництва	1,000	0,900	5,000	0,500
01.06	Для колективного садівництва	1,000	0,900	5,000	0,500
01.07	Для городництва	1,000	0,900	5,000	0,500
01.08	Для сінокосіння і випасання худоби	1,000	0,900	5,000	0,500
01.11	Для надання послуг у сільському господарстві	1,000	0,900	5,000	0,500
01.12	Для розміщення інфраструктури оптових ринків сільськогосподарської продукції	1,000	0,900	5,000	0,500
01.13	Для іншого сільськогосподарського призначення	1,000	0,900	5,000	0,500
01.14	Для цілей підрозділів 01.01-01.13 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	1,000	0,900	5,000	0,500

- (50) Як вбачається із наведеної таблиці 1, Ківерцівською міською радою встановлено для юридичних та фізичних осіб наступні ставки земельного податку:
 - за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, за кодами: *01.01-01.08 та 01.11-01.14*: для юридичних осіб – 1,000%, для фізичних осіб – 0,900%;
- за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких не проведено, за кодами: *01.01-01.08 та 01.11-01.14*: для юридичних осіб – 5,000%, для фізичних осіб – 0,500%.
- (51) Головне управління Державної податкової служби у Волинській області листом від 23.08.2024 № 7739/5/03-20-24-06 (вх. № 63-01/2063 від 05.09.2024) надало інформацію щодо фізичних осіб- підприємців та юридичних осіб, які у 2022-2024 роках сплачували земельний податок за земельні ділянки, що розташовані в територіально-адміністративних межах Ківерцівської міської ради за кодами: з 01.01 по 01.08; з 01.11 по 01.14.
- (52) Також до вищезазначеного листа, зокрема додані копії Податкових декларацій (юридичних осіб) із сплати земельного податку в територіально-адміністративних межах Ківерцівської міської ради, наприклад таких суб'єктів господарювання:
за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження):
- ✓ **за кодом Класифікації видів цільового призначення земель 01.02 «Для ведення фермерського господарства»:**
 - («Інформація, доступ до якої обмежено») (річна сума земельного податку за 2022 рік склала 1075,29 грн, 2023 рік – 1075,29 грн, 2024 рік – 1130,13 грн) за ставкою **1,000%**;
 - («Інформація, доступ до якої обмежено») (річна сума земельного податку за 2022 рік склала 503,36 грн, 2023 рік – 503,36 грн, 2024 рік – 529,03 грн) за ставкою **1,000%**;
 - ✓ **за кодом Класифікації видів цільового призначення земель 01.03 «Для ведення особистого селянського господарства»:**
 - («Інформація, доступ до якої обмежено») (річна сума земельного податку за 2022 рік склала 6138,35 грн, 2023 рік – 6138,35 грн, 2024 рік – 6451,51 грн) за ставкою **1,000%**;
 - ✓ **за кодом Класифікації видів цільового призначення земель 01.04 «Для введення підсобного сільського господарства»:**
 - («Інформація, доступ до якої обмежено») (річна сума земельного податку за 2022 рік склала 330,94 грн, 2023 рік – 161,12 грн) за ставкою **1,000%**;
 - («Інформація, доступ до якої обмежено») (річна сума земельного податку склала за 2023 рік – 170,30 грн, за 2024 рік – 347,27 грн) за ставкою **1,000%**;
- за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких не проведено:*
- ✓ **за кодом Класифікації видів цільового призначення земель 01.06 «Для колективного садівництва»:**
 - («Інформація, доступ до якої обмежено») (річна сума земельного податку за 2022 рік склала 22067,67 грн, 2023 рік – 22067,67 грн, 2024 рік – 23193,13 грн) за ставкою **5,000%**.
- (53) В той же час, Рішенням № 10/14 для фізичних осіб за вищенаведеними кодами Класифікації видів цільового призначення земель (**01.01-01.08 та 01.11-01.14**) (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження) встановлені ставки земельного податку по **0,900%**, за кодами Класифікації видів цільового призначення земель (**01.01-01.08 та 01.11-01.14**) (за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких не проведено встановлені ставки земельного податку по **0,500%**

- (54) Відповідно до інформації Головного управління Державної податкової служби у Волинській області за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження) за кодом Класифікації видів цільового призначення земель 01.03 «Для ведення особистого селянського господарства», у період 2022-2024 років земельний податок в територіально-адміністративних межах Ківерцівської міської ради сплачували фізичні особи-підприємці, зокрема:
- («Інформація, доступ до якої обмежено»);
 - («Інформація, доступ до якої обмежено»);
 - («Інформація, доступ до якої обмежено»);
 - («Інформація, доступ до якої обмежено»), тощо.
- (55) Разом з тим, законодавством не встановлено обмежень та заборон щодо придбання у власність суб'єктами господарювання різної форми власності земельних ділянок та подальшого здійснення певної підприємницької діяльності з використанням таких ділянок.
- (56) Тобто, вступ на товарні ринки в територіальних (географічних) межах Ківерцівської міської територіальної громади для суб'єктів господарювання - юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, є відкритим.
- (57) При цьому, суб'єкти господарювання (фізичні особи – підприємці та юридичні особи), які будуть діяти в одних територіальних межах та сплачуватимуть земельний податок за різними ставками за кодами Класифікації видів цільового призначення земель: 01.01-01.08 та 01.11–01.14 (за земельні ділянки нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження) та нормативну грошову оцінку яких не проведено), затверджених Рішенням № 10/14, будуть знаходитися у нерівних конкурентних умовах, відповідно такі дії сприяють збільшенню адміністративних витрат, зокрема пов'язаних із сплатою земельного податку, а відтак зменшення рівня прибутковості такого суб'єкта господарювання.
- (58) Таким чином, окремим суб'єктам господарювання, а саме: фізичним особам - підприємцям створюються більш сприятливі умови для розвитку підприємницької діяльності, ніж для інших учасників певного товарного ринку (юридичних осіб), оскільки в даному випадку фізичні особи - підприємці здобувають переваги над іншими не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх ринкових факторів, одним з яких є вплив державного органу (в даному випадку - прийняття Ківерцівською міською радою Рішення № 10/14).
- (59) Слід зазначити, що до Відділення протягом 2022-2024 років не надходили заяви (скарги) від суб'єктів господарювання з питання настання/можливості настання негативних наслідків для умов конкуренції у зв'язку з прийняттям Ківерцівською міською радою Рішення № 10/14.
- (60) Враховуючи вищевикладене, встановлення Ківерцівською міською радою у Рішенні № 10/14 різних ставок земельного податку для фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб за кодами Класифікації видів цільового призначення земель: 01.01-01.08 та 01.11–01.14 за земельні ділянки нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження) та нормативну грошову оцінку яких не проведено,

в подальшому може призвести до нерівних конкурентних умов суб'єктів господарювання.

4. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ, ЩО МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- (61) Згідно із частиною третьою статті 18 Господарського кодексу України (далі – ГКУ) органам влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності, чи запроваджують обмеження на ринку, не передбачене законодавством. Законом можуть бути встановлені винятки із цього правила з метою забезпечення національної безпеки, оборони та інших загальносуспільних інтересів.
- (62) Статтею 25 ГКУ передбачено:
- органам державної влади та органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції. У разі порушення цієї вимоги органи державної влади, до повноважень яких належить контроль та нагляд за додержанням антимонопольно-конкурентного законодавства, а також суб'єкти господарювання можуть оспорювати такі акти в установленому законом порядку;
 - уповноважені органи державної влади і органи місцевого самоврядування повинні здійснювати аналіз стану ринку і рівня конкуренції на ньому і вживати передбачених законом заходів щодо упорядкування конкуренції суб'єктів господарювання.
- (63) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) - змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (64) Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності, здійснення заходів щодо демонополізації економіки, фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та іншої підтримки суб'єктів господарювання, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється органами державної влади, органами місцевого самоврядування та органами адміністративно-господарського управління та контролю.
- (65) Згідно із частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

- (66) Виходячи з наведених законодавчих норм, виконання органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь – яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами повинно відбуватися завдяки саме власним досягненням, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- (67) Так, статтею 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» встановлюється перелік заборон, зокрема, на дії органів місцевого самоврядування, які можуть обмежувати конкуренцію на товарних ринках.
- (68) Абзацом восьмим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, зокрема, визнається дія, внаслідок якої окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі чи дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами.
- (69) Відповідно до приписів конкурентного законодавства, несприятливі умови діяльності суб'єктів господарювання передбачають виникнення у суб'єктів господарювання додаткових непотрібних витрат, або витрат (зменшення обсягів реалізації товару, рівня прибутковості тощо), які були неможливі за звичайних умов ведення господарської діяльності.
- (70) Також, відповідно до приписів конкурентного законодавства, під спотворенням конкуренції розуміється настання (можливість настання) необґрунтованих змін у можливостях учасників ринку конкурувати між собою на ринку. При цьому, окремі суб'єкти господарювання здобувають переваги над іншими не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх ринкових факторів, одним із яких і є вплив державних органів. На відміну від усунення чи обмеження конкуренції, які супроводжуються структурними змінами на ринку, спотворення конкуренції не впливає на структуру ринку – вона може залишатися незмінною і, на відміну від недопущення конкуренції, навіть формально конкурентною.
- (71) Отже, нормами законодавства про захист економічної конкуренції не допускається негативний вплив органів місцевого самоврядування чи інших адміністративних інституцій на конкуренцію.
- (72) Вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно із законом.
- (73) Згідно з пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

- (74) При цьому варто зазначити, що встановлення органами Антимонопольного комітету України факту завдання шкоди конкуренції такими антиконкурентними діями (бездіяльністю) не є необхідним.
- (75) Достатнім є високий ступінь імовірності настання антиконкурентних наслідків за результатами конкретних управлінських рішень, дій (бездіяльності) органів місцевого самоврядування.
- (76) Таким чином, дії Ківерцівської міської ради, які полягають у прийнятті рішення від 23.06.2021 № 10/14 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку», яке набрало чинності з 01.01.2022 і є чинним впродовж 2024 року та яким встановлені різні розміри ставок земельного податку для фізичних осіб-підприємців і юридичних осіб за однаковими кодами Класифікації видів цільового призначення земель 01.01-01.08, 01.11–01.14 за земельні ділянки нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження) та нормативну грошову оцінку яких не проведено, містять ознаки порушення, передбаченого пунктом 3 статті 50 та абзацом восьмим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, шляхом вчинення дій, внаслідок яких окремим групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі умови діяльності порівняно з конкурентами.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 36, 37 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.01р. №32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.01р. за №291/5482, зі змінами та доповненнями, пунктом 2 розділу II, пунктом 9 розділу VI та пунктом 1 розділу VII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Розпочати розгляд справи у зв'язку з наявністю в діях Ківерцівської міської ради («Інформація, доступ до якої обмежено»), які полягають у прийнятті рішення від 23.06.2021 № 10/14 «Про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку», яке набрало чинності з 01.01.2022 і є чинним впродовж 2024 року та яким встановлені різні розміри ставок земельного податку для фізичних осіб-підприємців і юридичних осіб за однаковими кодами Класифікації видів цільового призначення земель 01.01-01.08, 01.11–01.14 за земельні ділянки нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження) та нормативну грошову оцінку яких не проведено, положення якого не відповідають законодавству про захист економічної конкуренції, ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та абзацом восьмим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної

конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, шляхом вчинення дій, внаслідок яких окремим групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі умови діяльності порівняно з конкурентами.

2. Аналіз та збирання доказів у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції доручити відділу досліджень і розслідувань в Волинській області Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України.

В.о. Голови Колегії,
В.о. Голови Відділення

Дмитро ІВАНОВ